

İnsan Hareketlerinden Mikro-Doppler Özelliklerin Çıkarılması

The Extraction of Micro-Doppler Features from Human Motions

Özge Topuz Alemdaroğlu

REHİS / Radar Sistem Mühendisliği Bölümü
Aselsan
Ankara, Türkiye
otopuz@aselsan.com.tr

Çağatay Candan, Sencer Koç

Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Ankara, Türkiye
{ccandan, skoc}@metu.edu.tr

Özetçe—Bu çalışmada, radar sistemlerinde mikro-Doppler özelliklerin kullanımının insan hareketlerinin sınıflandırılmasına uygunluğu deneySEL olarak araştırılmıştır. İlk aşamada V. Chen'e ait insan yürüme simülatörü ile sentetik veri üretilmiş, veriye farklı zaman-frekans dönüşümleri uygulanmıştır. Daha sonra saha deneyleri yapılmış ve koşma, emekleme, sürüünme ve 0°, 30°, 60° gibi farklı yaklaşma açılarıyla yürüme verileri alınmış ve spektrogramlar elde edilmiştir. Spektrogramlardan insan gövdesi frekansı, sinyalin bant genişliği, sinyalin ofseti, mikro-Doppler etkiler olmayan sinyalin bant genişliği, sinyal gücünün standart sapması ve uzuvlara ait periyot değeri olmak üzere altı adet özellik çıkarılmış, bu özelliklerin sınıflandırmadaki etkinlikleri kıyaslanmıştır.

Anahtar Kelimeler — Mikro-Doppler; İnsan Hareketi Sınıflandırması; Özellik Çıkarımı.

Abstract—This study aims to experimentally investigate the feasibility of discriminating human motions with the help of micro-Doppler features by using radar. In the first phase of the work, the synthetic data is generated through the human walking simulator by V. Chen and different time-frequency transformations are applied on the data. In the following phase, several field experiments are conducted and the experimental data for running, crawling, creeping and walking with the aspect angles of 0°, 30°, 60° are collected and spectrograms are obtained. Lastly, six features, which are torso frequency, bandwidth of the signal, offset of the signal, bandwidth without micro-Dopplers, the standard deviation of the signal strength, the period of the arms or legs motions are extracted from the spectrograms and the efficiencies of the features in motion classification are compared.

Keywords — Micro-Doppler; Human Motion Classification; Feature Extraction.

I. GİRİŞ

Radar kullanarak insan hareketlerinin sınıflandırılması özellikle son dönemlerde hem askeri hem de sivil alanlarda önemli bir araştırma konusu olmuştur. Radarın gündüz ve gece, her türlü hava koşulunda ve uzun mesafelerden çalışılabilmesi, insan hareketleri sınıflandırılmasında radar kullanımını diğer sensörlerden daha üstün kılmaktadır. Ayrıca insan niyetinin, insan hareketlerinden anlaşılabileceği değerlendirilmektedir. Bu ve benzeri sebeplerle radar ile insan hareketlerinin sınıflandırılması, üzerinde oldukça çalışılan bir konu olmuştur.

Literatürdeki mikro-Doppler etkiler kullanarak sınıflandırma çalışmaları incelenmiştir. Öncelikle zaman-frekans dönüşümleri incelenmiş ve STFT (Short Time Fourier Transform), WVD (Wigner Ville Distribution), Cohen Dönüşümlerinin mikro-Doppler çalışmalarında kullanıldığı görülmüştür [1]. Mikro-Doppler özniteliklerin çıkartılması metotları incelenmiştir. Bu metodlardan Youngwook ve Kim'e ait olan metotta insan hareketlerinin sınıflandırılması için insan gövdesi frekansı, sinyalin bant genişliği, sinyalin ofseti, mikro-Doppler etkiler olmayan sinyalin bant genişliği, sinyal gücünün standart sapması ve uzuvlara ait periyot değeri olmak üzere altı adet özellik çıkarılmıştır [2], [3]. Bu metoda ek olarak parçacık süzgeci kullanılarak hedefin konumu ve mikro-Doppler öznitelikleri eş zamanlı olarak kestiren yöntemler bulunmaktadır [4], [5].

Bu çalışmada temel olarak radar sistemlerinde mikro-Doppler özniteliklerinin insan hareketleri spektrogramlarından çıkartılması konusu işlenmiştir. Öncelikle insan simülatörü üzerine yapılan çalışmalar üzerine bilgi verilmiştir. Daha sonra insan hareketlerinin deneySEL olarak toplanması, işlenmesi, hareket spektrogramlarından özelliklerin çıkartılması ve bu özelliklerin kıyaslanması bahsedilmiştir.

II. İNSAN HAREKET SPEKTROGRAMLARI

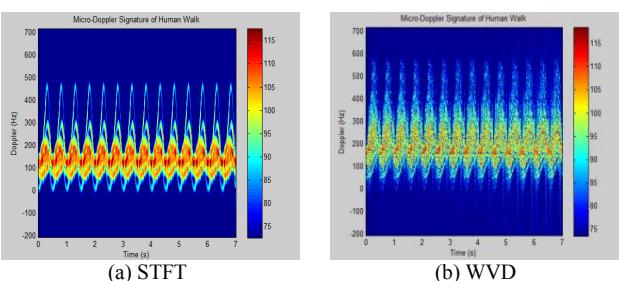
Bu bölümde öncelikle V. Chen'in yürüme simülatörü üzerine yapılan çalışmalarдан bahsedilmiş, ardından yapılan deneysel çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

A. İnsan Yürüme Simülatörü

V. Chen'e ait insan yürüme simülatörü 17 yansımaya noktasına ait, ayarlanabilir bir yürüme hızındaki insan modelinden gelen radar yankı sinyalini modellemektedir [6]. Bu aşamadaki amaç saha deneylerinde elde edilecek veri hakkında bilgi edinebilmek ve simülatör çıktıları ile gerçek verileri karşılaştırabilecek bir alt yapı hazırlamaktır.

1) İnsan Yürüme Simülatörü Üzerine Farklı Zaman-Frekans Dönüşümlerinin Uygulanması

İnsan yürüme simülatörü üzerine STFT (Short Time Fourier Transform) ve WVD (Wigner Ville Distribution) yöntemleri uygulanmıştır. Şekil 1'deki spektrogramlar elde edilmiştir. STFT ve WVD yöntemlerinden elde edilen spektrogramlar incelemişinde, bu spektrogramların zarflarının birbirine çok benzer olduğu görülmüştür. Ancak WVD yöntemine ait spektrogramda karışıkların olduğu görülmüştür. Sinyalin birden fazla birleşenin oluşması durumunda WVD'nin doğası gereği böyle karmaşalar oluştugu bilinmektedir [7]. İnsan yürümesi de çok birleşene sahip bir hareket olduğu için insan yürüme simülatöründe uygulanan WVD, karmaşık bir spektrograma neden olmuştur. Bu sebeple insan hareketleri spektrogramları için STFT yöntemi kullanımının daha uygun olduğunu karar verilmiştir.

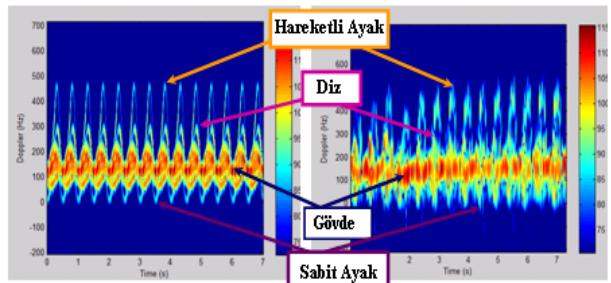

Şekil 1. Farklı zaman-frekans dönüşümlerinin insan yürüme simülatörü çıktısına uygulanması

2) İnsan Yürüme Simülatörü ile Deneysel Yürüme Verisinin Karşılaştırılması

Şekil 2'de verilmiş olan V. Chen'e ait insan yürüme simülatörü ile araziden alınan gerçek yürüme spektrogramları karşılaştırılmıştır. Spektrogramlar incelemişinde, ikisinin birbirine oldukça benzer olduğu görülmektedir. Öncelikli olarak gerçek yürüme spektrogramındaki çizgilerin simülatöre göre daha dağınık olduğu görülmüştür; çünkü simülatörde insan uzuvları noktalı hedef şeklinde alınıp toplam 17 noktadan alınan yansımalar ile spektrogram oluşturulmuştur; ancak gerçek veride bütünden gelen yansımalar kullanılmıştır. İki spektrogram incelemişinde hareketli ayakların

oluşturduğu şekiller ve sabit ayakların uzantı miktarları çok benzerdir. Gövde dağılımına bakıldığına gerçek yürüme verisinde dağılım daha fazla olmasına rağmen, gövdenin genel formu ve pozisyonu için insan simülatörü, gerçek yürüme verisi ile tutarlıdır. Dizi ayırt etmek gerçek veride daha zor olmasına rağmen dizin pozisyonu ve şekli kontrol edildiğinde iki spektrogramın yine benzer olduğu görülmektedir. Kisacası, insan yürüme simülatörü gerçek yürüme verisine oldukça benzer bir spektrograma sahiptir ve V. Chen'e ait insan yürüme simülatörü etkili bir araç sayılabilir.

Şekil 2. Simülatör ile Deneysel Yürüme Spektrogramlarının Karşılaştırması

B. Deneysel Hareket Verileri

Simülasyon çalışmalarından sonra, bir kara gözetleme radarı kullanılarak deneysel veri toplanmıştır. Radarın çalışma frekansı Ku bant olup, verilerde darbe sayısı 256'dır. Mikro-Doppler öncesindeki sinyalin gürültüyü oranı ortalama olarak 40-50 dB civarındadır. Deneysel veriler 3 farklı insana ait 7'şer tekrara sahip yürüme, koşma, emekleme, sürünme hareketlerinin verilerini ve 0°, 30° ve 60° yanca açılardaki yürüme verilerini içermektedir.

1) İşleme Adımları

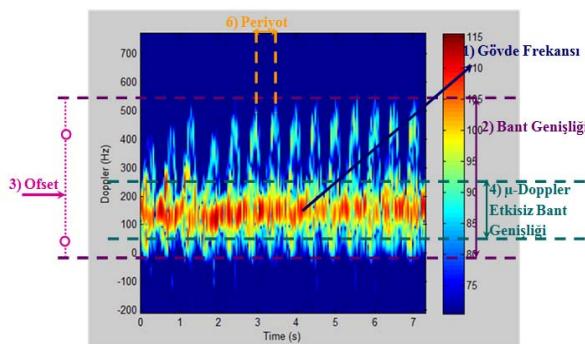
Deneysel veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra, eşleştirilmiş filtrelerden geçirme, hareketli algılama filtresinden geçirme, pencereleme yapma, FFT (Fast Fourier Transform) ve CFAR (Constant False Alarm Rate) tekniklerini uygulama gibi sinyal işleme adımları uygulanarak hedefin menzili bulunmuştur. Daha sonra mikro-Doppler özellik çıkarma işlemlerine geçilmiştir. Bir yüksek geçirgen filtre tasarlanmış ve eşleştirilmiş filtre sonrasında matris uygulanmıştır. Pencereleme yapıldıktan sonra da hedef menzillerinin bulunduğu sütunlar matrislerden çekilipli birleştirilmiştir. Hedef menzillerinden oluşturulan matrisin üzerine STFT yöntemi uygulanarak insan hareket spektrogramları elde edilmiştir.

2) Spektrogramlardan Özellik Çıkarılması

Elde edilen spektrogramlardan mikro-Doppler özelliklerinin çıkartılması amaçlanmıştır. Öncelikle bazı özellik çıkartma yöntemleri incelenmiş ve Youngwook ve Kim tarafından tanımlanmış olan altı adet özellik

seçilmiştir [2], [3]. İnsan gövdesi frekansı, sinyalin bant genişliği, sinyalin ofseti, mikro-Doppler etkiler olmayan sinyalin bant genişliği, sinyal gücünün standart sapması ve uzuvlara ait periyot değeri bu altı özelliği oluşturmaktadır ve bu özellikler Şekil 3'te gösterilmiştir.

İnsan hareket spektrogramlarındaki en güç sinyal seviyesi insan gövdesine aittir; bu sebeple ilk özellik olan insan gövdesi frekansı en güçlü sinyallerin seçilip, zaman örneklerinin toplamına bölünmesinden elde edilir. 2., 3. ve 6. özellikler için öncelikle spektrograma ait yüksek ve düşük zarflar çıkartılır. Sinyalin bant genişliği, yüksek zarfa ait en üst nokta ile düşük zarfa ait en alt nokta arasındaki fark ile bulunur. Sinyalin ofset değeri için yüksek zarfin ortalama değeri ve düşük zarfin ortalama değerinin ortalaması alınır. Mikro-Doppler etkiler olmayan sinyalin bant genişliği, gövdenin bant genişliğidir; gövde zarfinin üst ve alt noktaları arasındaki farktan bulunur. 5. özellik olarak gürültü üzerinde kalan sinyalin standart sapması hesaplanır. Uzuvlara ait periyot değeri için yüksek zarfta bulunan iki ardışık üst nokta arasındaki zaman farkı hesaplanır.

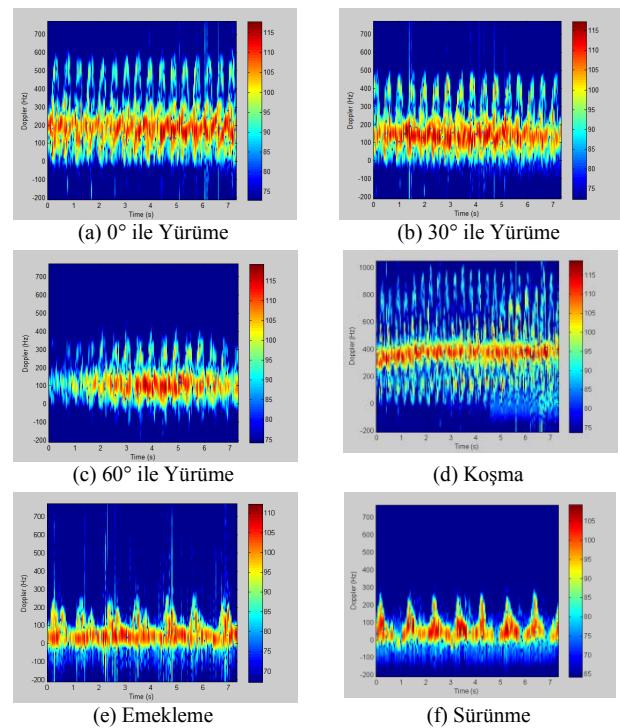
Şekil 3. Deneysel Yürüme Verisi Üzerinde Özellikler

3) Farklı Hareketlerin Spektrogramları

Araziden alınmış olan 0° , 30° ve 60° açıları ile yürüme ve koşma, emekleme ve sürüünme verilerine ait spektrogramlar Şekil 4'te gösterilmiştir.

Öncelikli olarak emekleme ve sürüünme hareketleri yürüme ve koşma verilerinden ayrılmaktadır. Emekleme ve sürüünme verileri çok yavaş hareketler oldukları için insan gövdesi frekansı değerleri 0 Hz civarındadır. Ayrıca emekleme ve sürüünme hareketlerinde geriye doğru bir hareket olmadığı için bu spektrogramlar pozitif değerlere doğru kaymış durumdadır. Emekleme ve sürüünme verilerinin sinyal bant genişlikleri, yürüme ve koşma verilerinden az iken; uzuvların periyot değerleri yürüme ve koşmadan büyuktur. Bu özellikler dikkate alındığında emekleme ve sürüünme verileri yürüme ve koşmadan ayırt edilmiş olmaktadır. Emekleme ve sürüünme verilerini ayırmak için spektrogramlardaki ardışık tepe sayısına bakılabilir. Emekleme verisinde kol ve diz hareketleri bulunduğu için iki tepe bulunurken, sürüünme verisinde sadece kol hareketleri baskın olduğu için tek tepe bulunmaktadır. Koşma ve yürüme verilerini birbirlerinden

ayırt etmek için birkaç özellik kullanılabilir. Koşma verisinin sinyal bant genişliği ve insan gövdesi frekansı değerleri yürüme verilerine ait değerlerden büyüktür. Ayrıca koşma verisinin periyot değeri, yürüme değerinden küçüktür. Bu durumlar göz önünde bulundurularak insan spektrogramlarının ayırt edilebileceği görülmektedir.

Şekil 4. Farklı hareketler için spektrogramlar

İnsan hareket spektrogramlarından özellikler çıkartılmıştır. Öncelikle farklı yanca açılarda alınan yürüme spektrogramlarından çıkartılan özellikler karşılaştırılmıştır:

- Yanca değeri 0° den 60° ye çıkartıldığında, insan gövdesi frekansı ve sinyalin bant genişliği azalmaktadır. İnsan gövdesi frekansı insan hızına; sinyalin bant genişliği uzuvların hızına bağlıdır. 0° den farklı açılarda bu hız değerlerinin sadece radara doğru olan hız birleşenleri alınmaktadır; bu sebeple 0° den yükseğe çıkartıldıkça radara doğru hız birleşenleri azalır ve öznitelik değerleri azalır.

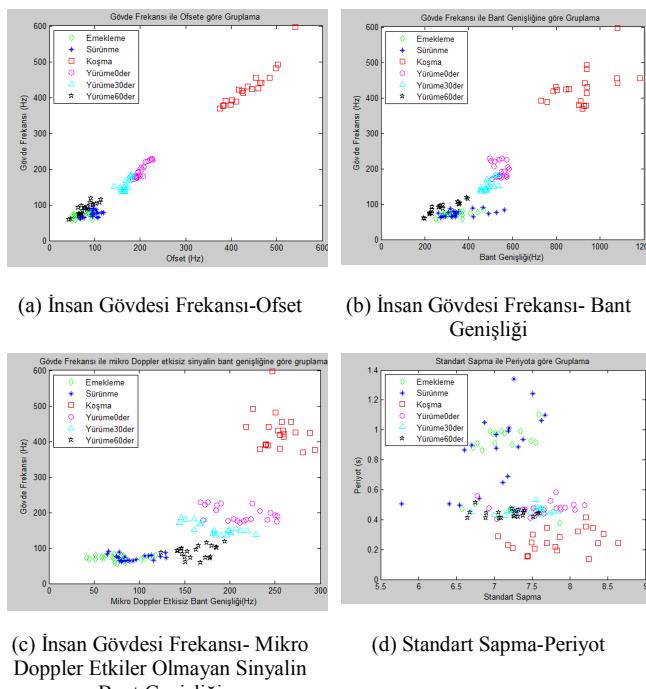
Tüm hareket spektrogramlarından çıkarılan özellikler kiyaslandığında şöyle sonuçlar elde edilmiştir:

- İnsan gövdesi frekansı özelliği insanın hızına bağlıdır. En hızlı hareket koşma olduğu için bu özellik koşma için en yüksektir.
- Sinyalin bant genişliği değeri, uzuvların hızına bağlıdır; bu sebeple koşma değeri diğer hareketlerin bant genişliklerinden büyüktür.

- Sinyalin offset değeri, hareketin simetrik olduğu durumlarda insan gövdesi frekansına yaklaşmaktadır. Emekleme hareketi asimetrik bir hareket olduğu için bu harekete ait offset değeri ile insan gövdesi frekansı arasındaki fark büyktür.
- Mikro-Doppler etkilere bağlı olmayan sinyalin frekans değeri, gövdeden yukarı aşağı salımının bir ölçütüdür. Bu değer koşma için en büyük, sürünen için en küçük olarak elde edilmiştir.
- Sinyalin standart sapması, hareketin dinamik alanına bağlıdır; bu sebeple bu özelliğin de en yüksek değeri koşma için elde edilmiştir.
- Periyot değeri, uzuvların salım hızlarına bağlıdır; insan uzuvları en yavaş olarak sürünen hareketinde salım gösterdiği için en yüksek periyot değerleri sürünen için elde edilmiştir.

4) Özelliklerin Etkinlikleri

İnsan hareket spektrogramlarına uygulanan özellikler incelendiğinde bu özelliklerin hepsinin hareketleri sınıflandırılabilir etkinliğinin eşit olmadığı görülmüştür. Bu özelliklerin etkinliklerinin görülebilmesi için ikili gruplar halinde Şekil 5'teki gibi incelenmiştir.

Şekil 5. Farklı hareket verilerinin, seçilen özellik ikililerine göre gruplandırılması

Bu şekillerde incelendiğinde hareketleri ayırmak yapan insan gövdesi frekansının insan hareket sınıflandırmasında diğer özelliklerden daha etkili olduğu görülmüştür. İkinci etkin özellik olarak offset değeri sayılabilir. Bant genişliği değeri için koşma ve 0° ile 30° yürüme değerleri ayırt edilebilirken; emekleme, sürünen ve 60° ile yürüme değerleri karışmıştır; bu sebeple etkinlik sıralamasında üçüncü olarak sayılabilir. Mikro-Doppler etkilere olmayan sinyalin bant genişliği için koşma ve yürüme değerleri benzerdir, ayrıca emekleme ve sürünen değerleri yine karışmıştır; bu özellik dördüncü sıradır düşünülebilir. Periyot değeri için koşma, yürüme verilerinden kısmen ayrılmıştır; ancak emekleme ve sürünen verileri oldukça karışmıştır, bu yüzden beşinci sıradır sayılabilir. Standart sapma değerleri, bütün hareket değerleri için benzer olduğu için etkinliği en düşük özellik olarak düşünülebilir.

edilebilirken; emekleme, sürünen ve 60° ile yürüme değerleri karışmıştır; bu sebeple etkinlik sıralamasında üçüncü olarak sayılabilir. Mikro-Doppler etkilere olmayan sinyalin bant genişliği için koşma ve yürüme değerleri benzerdir, ayrıca emekleme ve sürünen değerleri yine karışmıştır; bu özellik dördüncü sıradır düşünülebilir. Periyot değeri için koşma, yürüme verilerinden kısmen ayrılmıştır; ancak emekleme ve sürünen verileri oldukça karışmıştır, bu yüzden beşinci sıradır sayılabilir. Standart sapma değerleri, bütün hareket değerleri için benzer olduğu için etkinliği en düşük özellik olarak düşünülebilir.

III. SONUÇLAR

Temel olarak çıkartılan sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Öncelikle V. Chen'in insan yürüme simülörünün gerçek yürüme verileriyle oldukça tutarlı olduğu görülmüştür.
- Zaman-frekans dönüşümleri arasında insan hareket spektrogramları için STFT yönteminin WVD'ye göre daha uygun olduğu görülmüştür.
- İnsan yürüme açılarının spektrogramlara etkisi incelendiğinde, yürüme yanca açı değerleri 0° 'den 60° 'ye artarken, spektrogramlardan mikro-Doppler etkilere ayırt edilmesinin zorlaştığı görülmüştür.
- İnsan hareket spektrogramlarından altı adet özellik çıkartılıp, bu özelliklerin etkinlikleri insan gövdesi frekansı, sinyalin offset değeri, bant genişliği, mikro-Doppler etkilere olmayan sinyalin bant genişliği, periyot değeri ve sinyalin standart sapması olarak sıralanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Chen V.C., Ling H., Time-Frequency Transforms For Radar Imaging and Signal Analysis, Artech House, 2002.
- Kim Y., Ling H., "Human Activity Classification Based on Micro-Doppler Signatures Using a SVM," *IEEE Geoscience and Remote Sensing*, vol.47, pp. 1328-1337, 2009.
- Youngwook K., Hao L., "Human Activity Classification Based on Micro-Doppler Signatures Using an Artificial Neural Network," *IEEE Antennas and Propagation Society International Symposium*, pp. 1-4, 2008.
- M. B. Güldoğan, F. Gustafsson, U. Orguner, S. Björklund, H. Petersson, and A. Nezirovic, "Human Gait Parameter Estimation Based on Micro-Doppler Signatures Using Particle Filters," Proceedings of IEEE International Conference on Acoustics, Speech and Signal Processing (ICASSP'11), p5940-5943, May 2011.
- M. B. Güldoğan, F. Gustafsson, U. Orguner, S. Björklund, H. Petersson, and A. Nezirovic, "Radar Micro-Doppler Parameter Estimation of Human Motion Using Particle Filters (In Turkish)," Proceedings of IEEE Signal Processing and Communications Applications Conference (SIU'11), p395-399, Apr. 2011.
- Chen V.C., The Micro Doppler Effect in Radar, Artech House, 2011.
- Cohen L., Time-Frequency Analysis, Prentice Hall, 1995.